

CENY OGŁOSZEN:

za wiersz milimetryowy przed 1 złoty, w tekście 50 gr., za tekstem 1) gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a święteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł.

Konto czekowe PKO
Warszawa 65.070

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wynosi miesięcznie
zł. 2.00

Adres administracji: Pilsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.

Konto czekowe PKO.
Warszawa 65.070

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachewskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 8-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 8, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

Zakończenie zeznań świadków w procesie przeciwko b. więźniom brzeskim.

WARSZAWA, 4. 12. (wl.) Dzisiaj, po 35 dniach procesu, zakończone zostały zeznania świadków oskarżenia i obrony. W ciągu 30 dni, poświęconych badaniu świadków, sąd przesłuchał 350 osób. Na poniedziałek zapowiedziane są wnioski obu stron, dotyczące przewodu sądowego. Według pogłosek zarządza się być tygodniowa przerwa wypoczynkowa, poczem zabrać głos mają oskarżyciele.

Pierwszy dzisiaj zeznał adw. Grosfeld z Przemysła. Świadek zeznał o liście pos. Liebermana, pisanym do niego z datą 2 września, to jest przed kongresem Centrolewu. W liście tym pos. Lieberman pisze, że obawia się aresztowania, tudzież o swoim przyjeździe do Przemysła. P. Grosfeld oświadczył, że list ten w zupełności odzwierciedla nastroje, jakie wówczas panowały w PPS.

Hasłem kongresu krakowskiego było przygotowanie wyborów.

Z kolei świadek mówił o wiecu oskarżonego Ciołkosza w Jarosławiu.

Sąd zdecydował załączony list dołączyć do akt sprawy. Św. poseł Michał Róg mówił o zajęciu z oficerami w sejmie, które jakoby przyczyniło się do zmontowania Centrolewu. Prasa rządowa domagała się, by rozpędzono sejm. Wśród takich nastrojów doszedł do skutku kongres krakowski.

Wreszcie świadek, na pytanie obrony, omawia po kolei znane już i stałe przez obrońców wysuwane zagadnienia prawne, dotyczące się działalności rządu i prezydenta Rzplitej.

Ostatni zeznał świadek Przetaczniak, który ponownie wezwany, złożył dodatkowe wyjaśnienia, co do zajęć na stokach cytadeli.

Na zeznaniach tego świadka zakończone zostało badanie świadków w procesie.

Po przerwie obiadowej, sąd przystąpił do wysłuchania opinii biegłych w sprawie nielegalnych ulotek, które według aktu oskarżenia, drukowane były

w „Robotniku“.

Biegli wydali orzeczenie, że ulotki te odbijane były na maszynie tego samego typu jaka znajduje się w „Robotniku“, ale czy istotnie były odbijane na tej maszynie, stwierdzić nie mogą.

Co się tyczy kroju i gatunku czołonek, to czołoneki takie posiada drukarnia „Robotnika“, ale i czołoneki takie posiadają inne drukarnie.

Po orzeczeniu biegłych, sąd odróczył rozprawę do poniedziałku.

Zapowiedź blokady ekonomicznej Niemiec w razie niezapłacenia długów.

PARYŻ, 4. 12. (wl.) Na wielkim bankiecie politycznym w Wersalu zabrał głos Franklin - Bouillon na temat ostatnich powikłań polityczno - ekonomicznych. Treść mowy była wręcz sensacyjna.

Franklin - Bouillon wskazał na konieczność utworzenia jednolitego frontu Francji, Ameryki i Anglii w celu zmuszenia Niemców do wywiązania się z zobowiązań.

Rzesza niemiecka powinna utworzyć tak zw. kasę amortyzacyjną, której wpływy opierałyby się na dochodach z celi i z monopolu tytoniowego. Umożli-

wiłoby to Niemcom spłacenie 210 miliardów franków w przeciągu 10 lat.

— Bądźmy przygotowani, — rzekł Franklin Bouillon — iż do władzy w Niemczech przyjdą w niedługim czasie hitlerowcy. A wtedy współpraca Francji, Anglii i Ameryki stanie się koniecznością. Będziemy musieli zastosować blokadę gospodarczą Rzeszy niemieckiej. Pierwszym krokiem z naszej strony będzie podwyższenie celi na towary niemieckie przynajmniej o 10 procent, by w ten sposób zmusić ciężki przemysł niemiecki do wywarcia nacisku na rząd Hitlera.

REWOLUCJA W SAN SALVADOR

Władzę objęli trzej dyktatorowie. — Minister finansów zakłuty bagnetami.

NOWY JORK, 4. 12. W republice San Salvador wybuchła rewolucja. Niem zamieszek były wybory do rad komunalnych, podczas których większość

niejście w najważniejszych miastach kraju zdobyli metysi.

Wynik wyborów wywołał pośród białej ludności niezwykle wzburzenie.

Czy powiększenie obiegu banknotów w Anglii?

LONDYN, 4. 12. (wl.) „Times“ wystąpił z rewelacjami, że w związku z nadchodzącymi świętami, zaprzębowanie na pieniądze w Anglii znacznie wzrosło i rząd będzie zmuszony powiększyć obieg banknotów.

Ten krok rządu będzie miał charakter tymczasowy i nie będzie inflacją pieniądza.

Obecny spadek funta, nastąpił rzekomo wskutek skupowania dolarów przez banki na pokrycie zobowiązań.

Bezbożnicy spalili starożytny kościół w borysławskim.

BORYSLAW, 4. 12. (wl.) W Chajszynie, w pow. borysławskim, spłonął doszczętnie kościół drewniany z 17 wieku, wybudowany przez jezuitów.

Poszlaki wskazują na to, że kościół podpalił miejscowi bezbożnicy.

Ofensywa hitleryzmu na Anglję i Włochy

Mogą poczekać jeszcze pare miesięcy.

BERLIN, 4. 12. Równocześnie z pogłoskami o podróży Hitlera do Rzymu donosi prasa o wyjeździe emisariuszów „Brunatnego Domu“ do Włoch i Anglii.

Hambursey posłowie narodowo - socjalistyczni Ridland i Strider przybyli do Florencji, gdzie przemawiać mają na zebraniu publicznym o „Nowych Niemczech“ i celach ruchu hitlerowskiego.

Strider specjalnie upoważniony został do uprawiania propagandy hitlerowskiej we Włoszech. Odbędzie on prawdopodobnie tournée odczytowa-

Równocześnie zaufany Hitlera, z pochodzenia niemiecki baltycki, Rosenberg przybył do Londynu. Udzielił on wywiadu prasie.

Rosenberg zapewnił, że Hitler nie zamierza wchodzić w jakiegokolwiek rokowania koalicyjne z rządem Brüninga. Narodowi socjaliści czekali tak długo na wybiecie swojej godziny, że mogą poczekać jeszcze kilka miesięcy.

W prywatny charakter pobytu Rosenberga w Londynie nikł nie wierzyć, ponieważ jasnym jest, że zamierza on poinformować się o nastrojach angielskich w stosunku do hitleryzmu.

SZEFEM SZTABU GŁÓWNEGO MIA NOWANY ZOSTAŁ PŁK. GĄSIOROWSKI.

WARSZAWA, 4. 12. W dniu wczorajszym p. prezydent podpisał dekret nominacyjny, na mocy którego płk. dypl. Janusz Gąsiorowski, dotychczasowy szef biura inspekcji generalnego inspektora sił zbrojnych został mianowany szefem sztabu głównego.

Nowy szef sztabu głównego, płk. dypl. Gąsiorowski przybył wczoraj przed południem do gmachu sztabu głównego i rozpoczął przejmowanie urzędowania z rąk swojego poprzednika, gen. Piskora.

Płk. Gąsiorowski będzie mianowany generałem przy najbliższych awansach, oczekiwanych jeszcze w bieżącym miesiącu.

ZWYCIĘSTWO MAC DONALDA.

Rząd zdobył 326 głosów większości.

LONDYN, 4. 12. Po dyskusji na temat polityki rządu angielskiego w Indjach, w parlamencie odbyło się głosowanie nad wnioskiem nieufności lorda Churchila wobec Mac Donalda.

Rząd zdobył większość 326 głosów. W ten sposób obrady nad sprawą Indyj zostały narazie zakończone.

Trzy pułki piechoty, rozkwaterowane w stolecznym mieście San Salvador, w San Vincente i Zacatecoluca wymówiły rządowi posłuszeństwo. Na czele ruchu stanęli generałowie.

W samem San Salvador zbuntowane wojsko wzięło szturmem pałac prezydenta republiki. Prezydent Arjano został wtrącony do więzienia.

Podczas zdobywania gmachu prezydium rady ministrów, wywiązała się zacięta walka ze słuchaczami szkoły kadetów, którzy stanęli w obronie rządu. Ministra finansów zakłuto bagnetami. W mieście San Salvador objął władzę gen. Quilejos. W wydanej do ludności odezwie nowy dyktator oznajmia, że wszystkie ustawy poprzedniego rządu stają się nieważne. Wkrótce będą ogłoszone wybory do parlamentu, który zatwierdzi nowego prezydenta republiki. Narazie będzie sprawował władzę gen. Quilejos.

W stolicy życie zamarło. Sklepy są pozamykane, urzędy nieczynne. Działa tylko stacja nadawcza telegrafu bez drutu.

Z innych okolic kraju nadchodzą wiadomości o walkach i sądach doraźnych. W San Vincente ogłosił się dyktatorem general Variola. Trzeci dyktator, general Cermontes objął władzę nad miastami Zacatecoluca, Santa Anna i San Miguel. Koleje żelazne są nieczynne.

PREMIER PRYSTOR U PREZYDENTA RZPLITEJ.

WARSZAWA, 4. 12. (wl.) Prez. Rzeczypospolitej, prof. Ignacy Mościcki, przyjął dziś na dłuższej audjencji premiera Prystora.

SPRAWA BB. PRZECIWKO „ROBOTNIKOWI“.

WARSZAWA, 4. 12. (wl.) Bezpartyjny blok współpracy z rządem występuje do sądu przeciwko „Robotnikowi“ za umieszczenie notatki, że poseł Helman z BB. dokonał miał jakiejś afery z celami.

Po sprawdzeniu okazało się, że na liście BB. nigdy nie było żadnego posła Helmana, a tem samem wiadomość „Robotnika“ nosi cechy zwykłego oszczerstwa.

Z tych względów BB. postanowił wystąpić przeciwko „Robotnikowi“ na drogę sądową o zniesławienie.

PIĘĆ TRUPÓW NA MECZU PIŁKI NOŻNEJ.

LONDYN, 4. 12. (wl.) W miejscowości Killaloe (hrabstwo Clare), mecz piłki nożnej zakończył się wstrząsającą katastrofą. Sportowcy, biegnąc za piłką, powpadali do głębokiego kanału. Pięciu z nich poniosło śmierć w lodowatej wodzie, jednego uratowano.

Władze aresztowały organizatora meczu, który nie postawił żadnej bariery między boiskiem a kanałem.

ODJAZD MIN. MARINKOWICZA.

WARSZAWA, 4. 12. (wl.) Min. Marinkowicz złożył wczoraj popołudniu wizytę marsz. Piłsudskiemu w Belwederze w towarzystwie posła Lazarewicza i min. Zaleskiego. Rozmowa trwała godzinę i 20 minut. Wczorajem poseł Lazarewicz wydał obiad, zaś o godz. 11 min 55 Marinkowicz wyjechał z Warszawy.

NA RZECZ BEZROBOTNYCH.

WARSZAWA, 4. 12. (wl.) Piekarze chrześcijańscy w Warszawie samowolnie zgodzili się opodatkować piece, zwyczajny 3 zł., mechaniczny 5 zł. miesięcznie, na rzecz bezrobotnych.

LUBLIN, 4. 12. (wl.) Pracownicy wodociągów i kanalizacji w Lublinie opodatkowali się 1 proc. miesięcznie od swych płac na rzecz bezrobotnych.

NOWE STRONNICTWO POLITYCZNE W NIEMCZACH.

FRANKFURT, n.M., 4. 12. (wl.) Utworzone tu zostało nowe stronnictwo polityczne pod nazwą „Ruch frontu ludowego”. Stronnictwo to ma w programie dwa zasadnicze punkty: walkę z kryzysem gospodarczym i politycznym.

ZABÓJCY SP. WACŁAWSKIEGO STANĄ PRZED SADEM DORAZNYM.

WARSZAWA, 4. 12. Aresztowano dwie osoby, oskarżone o zabójstwo studenta uniwersytetu wileńskiego sp. Stanisława Waclawskiego. Jest to wynik śledztwa, prowadzonego osobiście przez prokuratora sądu okręgowego, p. Przybylskiego.

Aresztowany Lejba Żalkind, robotnik, oskarżony jest o to, że pierwszy ugodził kamieniem sp. Waclawskiego przed zakładem anatomii. Szmul Wulf, syn przemysłowca leśnego, był organizatorem bojówki, która przy zbliżeniu ul. Trockiej i Zawalnej napadła na drożkę, wiozącą ciężko rannego Waclawskiego i obrzuciła go gradem kamieni. Jeden z tych kamieni przyczynił się do śmierci rannego.

Aresztowanych przekazano sędziemu śledczemu do spraw szczególnej wagi. Staną oni przed sądem doraznym.

KONTYNGENTY NA WYWÓZ DO FRANCJI.

Ustalono kontyngenty na wywóz z Polski do Francji w grudniu: barany bite 55 ton, drób żywy — 200 ton.

Wywóz bitych świń do Francji, wobec niskich cen na tamtejszym rynku słabnie. Kontyngentów w tym przywozie nie wyznaczono, zachodzi więc obawa, że towar może być zatrzymany na granicy.

RZĄD RUMUŃSKI ZAMKNAŁ SZKOŁY ROSYJSKIE W BESARABJI.

WIEDEŃ, 4. 12. Rumuńska rada ministrów postanowiła zamknąć szkoły rosyjskie w Besarabji.

Jakkolwiek król nie podpisał jeszcze dekretu, sprawa zdaje się być przesądzona.

BURZLIWA EKSMISJA LOKATORA Z PIWNICY.

ŁÓDŹ, 4. 12. Zamieszkały przy ul. Andrzejka w Łodzi, August Zemler od trzech kwartałów zalegał z komornem za zajmowane mieszkanie piwniczne, wynoszące kwartalnie 40 zł. Po uzyskaniu wyroku sądowego właściciel przystąpił wczoraj do eksmisji lokatora i jego dwu sublokatorów. Na podwórzu zebrał się tłum, który ponosił zpowrotem rzeczy Zemlera do mieszkania. Wówczas właściciel wywalił drzwi, przyczem doszło do bijatyki, podczas której zdemolowano pokój. Sytuacja stawała się coraz groźniejsza, tak, że okazała się konieczność interwencji oddziału policyjnego. Zemlera pozostawiono tymczasem w pozbawionym drzwi i okien mieszkaniu.

„Należy powołać Hitlera do rządu...”

Coraz więcej spotyka się w Niemczech ludzi ze sfer politycznych, gospodarczych, którzy w obawie spodziewanego wybuchu wojny domowej, pragnęliby przy spieszyć bieg wydarzeń przez nich przewidywanych i zapobiec katastrofie przez dopuszczenie do władzy skrajnej prawicy, t. j. partji hitlerowskiej.

Zdanie to wypowiadali już niejednokrotnie wybitni finaliści niemieccy, bankierzy, przemysłowcy, a ostatnio sensację wywołał wywiad przedstawiciela dziennika norweskiego „Aftenposten“ z b. ministrem skarbu Rzeszy, M. Moldenhauerem, w tok którego znany ekonomista niemiecki wypowiedział się bez zastrzeżeń za dopuszczeniem Hitlera i jego partji do rządów. Posmak sensacji ma ów wywiad z p. Moldenhauerem jeszcze i dlatego, że b. minister skarbu jest z przekonaniem centrowcem, kolegą partyjnym kanclerza Brüninga.

Oto co oświadczył p. Moldenhauer:

„Mojem zdaniem należałoby zaprosić Hitlera i jego zwolenników do wzięcia udziału w rządzie Rzeszy. Republika niemiecka nie powinna popełniać tego samego błędu, który przed wojną popełnił rząd cesarski odsuwając socjaldemokratów od udziału w rządach. Wielka partja powinna zawsze ponosić część odpowiedzialności za sytuację w kraju. Ten, kto należy do partji biorącej udział w rządzie, musi zdawać sobie sprawę z konieczności państwowych i nie może przez to samo uprawiać taktyki opozycyjnej, ani też szerzyć demagogji. Jestem przekonany, że dla Hitlera i jego kolegów byłoby to początkiem otrzeźwienia. Przekonaliby się szybko, że co możliwe jest w samowystarczalnej Rosji, to się nie da pomyśleć w Niemczech, zależnych od zagranicy, jeśli chodzi o surowce i aprowizację“.

„Zresztą, dodaje p. Moldenhauer, Hitlera oceniają fałszywie. Jest to, moim zdaniem, człowiek b. inteligentny i umiarkowany, który panuje w zupełności nad swoją partją i nad sytuacją. Hitler rozumie doskonale interesy przemysłu a także i klasy robotniczej i będzie się starał pogodzić je ze sobą, obierając drogę pośrednią. Hitler jest zdecydowanym socjalistą, ale jednocześnie antymarksistą. Jestem pewien, że Hitler jako członek rządu nie będzie stawał przeszkód w prowadzeniu polityki umiarkowanej, t. j. polityki, której celem miałyby być pogodynie przeciwieństw“.

Tak sądzi p. Moldenhauer, a z nim i spora garść polityków niemieckich.

Znacznie trzeźwiejszą i logiczniejszą wydaje się ocena Hitlera i jego partji ze strony tych jego przeciwników, którzy sądzą — i słusznie bodaj — iż z chwilą, gdy Hitler weźmie udział w rządzie, będzie musiał zacząć reali-

zować swój program, który przy ciągnął swą demagogją ku partji „nazi“ tłumy bezrobotnych i niezadowolonych. A wtedy może się okazać, iż albo pod naciskiem z

dołu Hitler rzuci się na dzikie eksperymenty, albo też dół odsunie się od Hitlera i przejdzie do skrajnej lewicy.

R. R.

F. I. D. A. C. kobiecy

F. I. D. A. C. jest organizacją międzynarodową, grupującą byłych towarzyszy broni. Skoro zważymy, że ilość członków tego stowarzyszenia liczy około dziesięciu milionów ludzi, to stwierdzimy zarazem, że federacja jest stanowczo zbyt mało popularna z uszczerbkiem własnych interesów w naszym społeczeństwie. A przecież naczelną zadania tej organizacji dotyczą pierwszorzędnych doniosłości. Główną bowiem troską Fida'u jest utrzymanie istniejących traktatów, przedewszystkiem zaś traktatu wersalskiego. Traktat ten, jako rezultat wojny, był przecież okupionym miljonem mogił, trudem i ofiarą tych milionów, które zrzeszyły się w organizacji F. I. D. A. C. Dla państwa polskiego, ustawicznie atakowanego przez zachodnich sąsiadów, dążących z całą bezwzględnością do rewizji granic, zdecydowana postawa F. I. D. A. C. jest faktem nader cennym.

W pracy F. I. D. A. C. oprócz mężczyzn biorą również gorący udział kobiety. Organizacyjnie grupują się one w t. zw. F. I. D. A. C. Auxiliaire (pomocniczym). Członkiniami tego stowarzyszenia są kobiety, które brały udział podczas wojny w organizacjach pomocniczych i opieki nad żołnierzem i jego rodziną. Wśród grup narodowych w kołbie Fida'u na plan pierwszy wysuwają się przedstawicielki Stanów Zjednoczonych A. P. i Anglii, których organizacje kobiece były podczas wojny najbardziej liczne i sprawne. Natomiast dwa państwa, mianowicie Francja i Polska znajdują się na terenie Fida'u w specjalnej sytuacji, ponieważ przedstawicielki ich należą do organizacji męskiej. Z Polski należą do F. I. D. A. C. delegatki tych organizacji kobiecych, które w walkach o niepodległość pełniły służbę frontową, względnie blisko z

frontem związaną. Do tych organizacji należą: związek b. kurjerek i brzygady, związek b. peowiczek, związek b. drużyniaczek i związek b. legjonistek.

Stwierdzić należy, że kobieta polska odniosła poważny sukces na terenie międzynarodowym, sukces, niestety, niebardzo jeszcze doceniany przez ogół naszych kobiet, a mianowicie, organizacje kobiet polskich były przyjęte do F. I. D. A. C. jednogłośnie przez przedstawicielki dziesięciu państw. Fakt ten, oznaczający głębokie uznanie dla działalności polskich organizacji kobiecych w walkach o niepodległość przez przedstawicieli obcych narodów, posiada doniosłe znaczenie ideowe i kulturalne. Ogół kobiet europejskich uznał, że polki wypełniły nietylko swój patriotyczny obowiązek, walcząc na równi z mężczyznami, ale również, że kobiety polskie wypełniły w ten sposób nową kartę w dziejach feminizmu.

Oprócz FIDAC, ogólnego istnieje w Polsce również FIDAC kobiecy, ale narażenie należy do niego bardzo niewiele organizacji. Niedawno odbył się kongres Fida'u ogólnego w Pradze, a jednocześnie z nim zjazd FIDACU Auxiliaire. W najbliższym czasie Fida'u kobiecy zamierza wydać książkę - pamiątnik, która ściśle historycznie ma przedstawić i zobrazować udział kobiet poszczególnych narodów w czasie wojny. W pracy tej, opartej na dokumentach, wezmą udział wybitne uczestniczki służby wojennej. Na czele komitetu redakcyjnego stoi polka p. Zdźarska - Zaleska, jedna z najbardziej wybitnych naszych uczestniczek służby frontowej.

Jak widać z powyższego, kobiety polskie odgrywają poważną rolę w tak poważnej placówce współzycia narodów, jaką jest FIDAC.

Dr. ANNA MINKOWSKA.

Co robisz? Z czego żyjesz?

Jedno z najbardziej podstawowych zagadnień, jakie ma rozwiązać spis grudniowy da się ująć w zapytanie: „Co robisz — z czego żyjesz?“

Oświecenie tej kwestji, związanej z samą podstawą bytu materialnego kraju, staje się szczególnie palące w latach przeżywanego ogólnie kryzysu gospodarczego, to też winna ona być zbadana dokładnie i wyczerpująco. Aby stało się to możliwe, koniecznym jest, by każdy dobrze zdał sobie sprawę ze znaczenia wszystkich poszczególnych pytań formularza spisowego, poświęconych tej sprawie.

Jedną z rubryk arkusza ludnościowego pyta o dokładną nazwę zawodu głównego, to jest o rodzaj wykonywanej pracy zarobkowej (fach lub specjalność), dostarczającej główne środki utrzymania. Chodzi tutaj o pracę faktycznie wykonywaną, nie zaś o zawód wyuczony, lecz niewykonywany. Odpowiedzi zawarte w tej rubryce ustala zasobność kraju w przedstawicieli poszczególnych zawodów.

Dane to oświecła jedną tylko stroną zagadnienia. Dowiemy się ilu i jakich mamy fachowców, pozostanie jednak nieznanym gdzie ich siły znalazły za-

stosowanie — czy to na polu przemysłu i jakiego, czy też handlu, komunikacji i t. d. z samej bowiem nazwy zawodu w wielu wypadkach nie możemy o tem wnioskować. Jest to kwestja niezmierznie ważna, gdyż ustalając liczbę osób zatrudnionych, względnie żyjących przez poszczególne działy wytwórczości, dowiemy się o istotnej roli tych działów w naszym życiu gospodarczym. Konieczne więc jest zbadanie miejsca pracy. Sprawie tej poświęcone są dwie rubryki formularza. Często jednak dwa te pytania nie wyczerpują kwestji. Chodzi o to, że np. stolarz, może być zarówno właścicielem warsztatu, jak samodzielnym rzemieślnikiem, albo czeladnikiem, czy też wreszcie chałupnikiem, to jest zajmować różne stanowiska w hierarchji społeczno-zawodowej. Określenie tego stanowiska przyniesie specjalna rubryka formularza spisowego.

Od dokładnego wypełnienia rubryk zawodowych zależy, czy uzyskamy wierny obraz naszych stosunków zawodowych. Dlatego obowiązkiem każdego jest podawać dane zupełnie dokładnie i przyczynić się w ten sposób do pełnego powodzenia wielkiej akcji państwowej jaką jest spis ludności.

Stan bezrobocia w poszczególnych zawodach.

Na ogólną liczbę 259.626 bezrobotnych, zarejestrowanych w całej Polsce na dzień 28 listopada r. b., bezrobocie w poszczególnych zawodach przedstawiało się następująco: górnicy 13.609, hutnicy metalowi 2.654, szklarze 2.236, metalowcy 24.279, włókiennicy 25.989, robotnicy budowlani 22.708, pracownicy umysłowi 36.893, robotnicy niewykwa-

lifikowani 111.644 bezrobotnych.

Liczba częściowo zatrudnionych na dzień 28 listopada r. b. wynosiła 128.764 osób (wzrost w ciągu tygodnia o 5.114 osób), z czego przez 1 dzień w tygodniu pracowało 4.102, przez 2 dni — 19.534, przez 3 dni — 32.259, przez 4 dni — 27.329 i przez 5 dni w tygodniu 38.564 osób.

„Nagrodzonych likierów się nie zwraca!”

WESOŁA ODPOWIEŹ MALARZA.

Pewien znany i utalentowany artysta malarz, twórca licznych pięknych plakatów, ozdabiających mury Berlina, otrzymał list

Pisała do niego

znana w Niemczech fabryka likierów.

List brzmiał:

„Szanowny Panie! Zamierzamy na wiosnę propagować nasze likiery za pomocą plakatów. Rozpisujemy więc

konkurs na najlepszy plakat.

Nagroda wynosi marek 500 (1.000 zł.). W tym celu napisaliśmy do wybitniejszych malarzów niemieckich z prośbą o ich prace. Uprzedzamy, że nienagrodzone prace nie będą zwracane“.

Malarz natychmiast odpisał firmie na jej propozycję.

List jego brzmiał:

„Szanowni Panowie!

Zamierzam na wiosnę zorganizować

konkurs na najlepszy likier.

W tym celu napisałem do naj-

lepszych fabryk niemieckich by nadsyłały mi swe wytwory.

Cieszyłbym się, gdyby i Panowie przysłali mi kilka butelek.

Najlepszy likier otrzymuje nagrodę 50 mk.

Uprzedzam, że nienagrodzone likiery nie będą zwracane“.

HELSINGFORS W WALCE Z ŁODEM I ŚNIEGIEM.

W stolicy Finlandji panuje obecnie sroga zima. Zwały śniegu i lodu spowodowały konieczność zastosowania najnowszych maszyn do oczyszczenia ulic. Na ilustracji widzimy plug, specjalnie do tego celu skonstruowany.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE.

POTRZEBNI zdolni i sumienni sprzedawcy na wyjazd. Zgłaszać się: Sosnowiec, ul. Legionów 27, mieszkania 10.

FRYZJERSKI pracownik potrzebny. Sosnowiec, ul. Dęblńska 1. W. Drygałak.

MŁODY, trzeźwy, poszukuje jakiegokolwiek posady, ukończył kurs handlowy, pisze na maszynie polecenia bardzo dobre. Łaskawe zgłoszenia „Expres” Sosnowiec pod „Praca”.

POTRZEBNY czeladnik rzeźniczo-wędliniarski do małego interesu. Skarżysko-Kamienna 3-go Maja 86. Wincenty Baruch.

POTRZEBNY subjekt do zakładu fryzjerskiego. Będzin, ul. Małobądzka nr. 119. Duraj.

POTRZEBNA paniątka do restauracji. Hale Rozwoju, Bar Katowicki.

Zgubione dokumenty

SUPERNAK BRONISŁAW zgubił legitymację zasiłkową wydaną przez P. U. P. P. Zawiercie.

JAN PIEKOSZEWSKI zgubił książkę wojskową wydaną przez PKU. Miechów.

KALWA WŁADYSŁAW zgubił książkę Kasy Chorych nr. 11209, wydaną w Olkuszu.

PUCHAŁA BOLESŁAW zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P.K.U. Będzin.

JAN SMAGŁOWSKI zgubił książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Pińczów.

KSIĄŻEK WINCENTY zgubił książeczkę Kasy Chorych wydaną w Sosnowcu.

ROSİK TOMASZ zgubił duplikat książeczki wkładowej wydanej przez bank Ludowy w Będzinie.

DROŻDŻE SĄ NIEZBĘDNE DLA ŻYCIA LUDZKIEGO!

Do wypieku bułek i ciast

proszki do pieczywa jako namiastki nie zastępują drożdży, ponieważ nie czynią pieczywa pożywnym i lekkostrawnym.

Do zaczynu chleba żytniego

chleb żytni wypieczony na drożdżach jest pulchny, bez zakalca, w miarę kwaśny i łatwostrawny.

Jako środek odżywczy

dzięki swej lekkostrawności i bogatej zawartości białka należy je stosować do zup, jarzyn i sosów.

Jako źródło witamin

drożdże są bogatym i dostępnym dla wszystkich źródłem witamin.

Jako środek leczniczy

przeciwno krzywicy, furunkulozie, djabetes i t. p.

Dziś Premjera!

SALTO MORTALE

Najnowszy przebój francuskiej produkcji filmowej

Dziś!

Wielki francuski film dźwiękowy

„Cud wilków“

w rolach głównych: CHARLES DULLIN i YVONNE SERGYL.

Nadprogram: KOMEDJA i TYGODNIK.

Wkrótce „Dziewczę z nad Wołgi“ z Ewelina Holt i Igo System.

RÓŻNICA.
 — To konieczne; kilka słów pod nosem wypowiedzianych i człowiek się ożenił.
 — Albo kilka słów przez sen wypowiedzianych i człowiek stracił żonę.

OCZYWIŚCIE.
 — Czy gołąb który przyniósł Noemu gałązkę oliwną był samcem czy samieczką?
 — Samcem.
 — Skąd wiesz?
 — Bo samiec nie mógłby trzymać dzióbka tak długo zamkniętym.

TAJEMNICA.
 — Czy pan zna tajemnicę długiego życia? Należy codziennie zjadać kilka cebul i ząbków czosnku.
 — Hm, tak, ale jak tę tajemnicę zachować dla siebie?

ODWOŁANIE.
 ...moi panowie, mogę tylko tyle powiedzieć, że połowa tu obecnych to idjoci!
 Przewodniczący zebrania: — Przywołuję pana do porządku. Wzywam pana, aby pan natychmiast odwołał to obraźliwe wyrażenie.
 — Dobrze. Odwołuję. Połowa obecnych, to nie są idjoci.

Kupno i sprzedaż

STAŁE NA SKŁADZIE posiadam świeże masło po cenach przystępnych. Sprzedaż nabiału „Łowiczanka” ul. Piłsudskiego 24, obok przejazdu kolejowego.

GRAMOFON tubowy, 30 płyt do sprzedania w dobrym stanie. Sosnowiec, Kolałaja 11, dozorca wskaze.

SPRZEDAM kozetki po 35 zł. Sosnowiec, Kolałaja 10, oficyna II piętro.

SPRZĘT NARCIARSKI kompletny, łyżwy, buty sportowe, sanki poleca w dużym wyborze i po najniższych cenach

SKŁADNICA SPORTOWA „STADJON“
 Sosnowiec, ul. Mościckiego 6. (Kocielna).

RÓŻNE

ZAWIADAMIAM, że akuszerka M. Pelka w Dąbrowie Górna: przeprowadziła się z ul. Okrzei na ul. Legionów 34 M. Pelka.

Uwaga

Kandydaci na Szoferów
 W dniu 7 grudnia odbędzie się egzamin Kursów Szoferów St. Konopki. Wszyscy słuchacze, którzy zdają na zielone i czerwone prawa jazdy winni stawić się o godz. 7.30 rano w dniu 7 grudnia br. Konopka.

RUTYNOWANY BUCHALTER zakłada i prowadzi księgi handlowe za skromnym wynagrodzeniem. Wyczuza skrutownie buchalterji. Zgłoszenia do administracji pod „Podatkowiec“.

Od czwartku, dnia 3-go do niedzieli 6 grudnia 1931 roku. Wielkie rewelacyjne arcydzieło polskiej produkcji p/gł. pow. STEFANA ŻERÓMSKIEGO

„WIATR OD MORZA“

Zdjęć plenerowych dokonano na Pomorzu i na Bałtyku, w zamkach historycznych, w wioskach Kaszubskich na Helu, w porcie gdynińskim i na pełnym morzu.

W rolach głównych: Marja Malicka, Adam Brodzisz, K. J. Stępowski, E. Boda, I. Gawećka, J. Kobusz, A. Dymysza i in.

W niedzielę o godz. 11 poranek (tylko dla młodzieży) w programie „WIATR OD MORZA“.

ANONS: Od poniedziałku 7 grudnia „Wilki i szakale morza“

OGŁOSZENIE LICYTACYJNE.

Urząd Celny w Sosnowcu podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 17 grudnia 1931 r. odbędzie się w magazynach tegoż Urzędu sprzedaż w drodze licytacji towarów skonfiskowanych, szybko psujących się oraz towarów nieopłaconych cłem, jeżeli dotychczasowi właściciele ich w terminie licytacyjnym nie wykupią, a mianowicie:

- 1) wina i wódki
- 2) dermatoid
- 3) rowery
- 4) odzież i bielizna
- 5) skóry wierzchnie
- 6) wyroby żelazne
- 7) wyroby nożownicze
- 8) wyroby ze skóry
- 9) tkaniny
- 10) rodzyнки i in.

W razie niedojścia licytacji do skutku lub niesprzedania towarów w dniu 17 grudnia 1931 r. następna licytacja odbędzie się w dniu 28 grudnia 1931 roku. Szczegółowy wykaz z podaniem cen wywoławczych będzie wywieszony w Urzędzie Celnym w Sosnowcu od dnia 7 grudnia 1931 r.

KIEROWNIK URZĘDU CELNEGO.
 W. Muraszko, insp. celny.